SPRAWOZDANIE

z obchodów 86 Rocznicy napaści Związku Radzieckiego na Polskę oraz Światowego Dnia Sybiraka w dniu 17 września 2025 roku we Wrocławiu.

Tradycyjnie obchody tej tragicznej rocznicy odbyły się w dwóch częściach:

Część I :godzina 11.00 Msza Św koncelebrowana w intencji Sybiraków w kościele p .w św Bonifacego przy Placu Staszica

Część II :godzina 12.15 Uroczystość Patriotyczna pod pomnikiem **„Zesłańcom Sybiru”**

Ad. części I

O godzinie 11.00 rozpoczęła się uroczysta **Msza św** ,której przewodniczył ks proboszcz **Jerzy Żytowiecki** oraz koncelebransi: **ks prof. Franciszek Głód,ks Wojciech Tokarz, ks o. Witold Baran, ks pr. płk Janusz Radzik** i **ks Krzysztof Odzimek**

Po wprowadzeniu pocztów sztandarowych: 10 pułku dowodzenia Garnizonu Wrocław,oddziału Związku Sybiraków,szkół i organizacji kombatanckich ks. Jerzy Żytowiecki przywitał Sybiraków i zaproszonych gości. Orkiestra Reprezentacyjna Policji zapewniła oprawę muzyczną.

Okolicznościową homilię wygłosił ks **Żytowiecki**. W kazaniu nawiązał do krzywdy i cierpienia Polaków po 17 września 1939 roku. Zwrócił uwagę że pobożność oznacza życie według bożych zasad-nie własnych. Nawiązał do osobistej historii swojego ojca Józefa,którego losy naznaczyła wywózka i wojna. Można wszystko krytykować,narzekać albo próbować dostrzec Bożą wolęw każdej sytuacji-co nie jest łatwe. Refleksję tą zakończył Psalmem 111.

Po błogosławieństwie i wyprowadzeniu pocztów sztandarowych uczestnicy uroczystości udali siępod Pomnik **„Zesłańcom Sybiru”**

Ad.części II

Narratorem tej części był **p. Marek Kosendiak**,który na wstępie ogłosił że obecna uroczystość patriotyczno-religijna została objęta **Honorowym Patronatem** przez :**pana Lecha Parella Ministra ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych,panią Annę Żabską Wojewodę Dolnośląską, pana Pawła Gancarza Marszałka Województwa Dolnośląskiego,pana Jacka Sutryka Prezydenta Wrocławia,dr hab. Kamila Dworaczka Dyrektora Oddziału IPN we Wrocławiu i panią Ewę Skrzywanek Dolnośląską Kurator Oświaty.**

Następnie został odczytany list Zastępcy Szefa Urzędu ds Kombatantów i Osób Represjonowanych**Michała Syski** nawiązujący do zdradzieckiej agresji i ciosu w plecy,a w konsekwencji ogromnych cierpień setek Polaków.

W dalszej części narrator kolejno przywitał zaproszonych gości: duchownych z reprezentującym Księdza Arcybiskupa Józefa Kupnego Ks Kanonika **dr Jerzego Żytowieckiego** i ks prof. hab. **Franciszka Głoda.**

- **panią Annę Żabską**-Wojewodę Dolnośląską
- **pana Pawła Gancarza** Marszałka Województwa Dolnośląskiego
- **pana Płk. Krzysztofa Lisa** w zastępstwie D-cy Garnizonu Wrocław wraz z towarzyszącymi mu oficerami i żołnierzami
- **pana Inspektora Tomasza Jędrzejowskiego** z-cę Komendanta Dolnośląskiej Policji i towarzyszących mu Funkcjonariuszy Policji,
- **pana St Bryg.Andrzeja Fiszera** z-cę Komendanta Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu
- panią **Radzik-Tyszkę** z-cę Przewodniczącej Rady Miasta reprezentującą Prezydenta Wroclawia **Jacka Sutryka**
- **panią Ewę Skrzywanek** Dolnośląską Kurator Oświaty
- **dr hab. Kamila Dworaczka** Dyrektora Oddziału IPN we Wrocławiu

oraz wszystkich obecnych przybyłych na uroczystość.

„Cóż dla nas,Zesłańców Sybiru,może być ważniejsze niż to że jesteście z nami że pamiętacie o nas i okazujecie współczucie. W naszym wieku po tym wszystkim,co przeżyliśmy to niezwykle cenna wartość”słowa te wypowiedział **Prezes Dolnośląskiego Oddziału Związku Sybiraków Ryszard Janosz.** Przypomniał że deportacje były wynikiem czystej nienawiści i rozliczeń ZSRR za przegraną wojnę z 1920 roku. Zbrodnie rozpoczęły się już 17 września 1939 z gotowymi listami deportacyjnymi. Potem przez 43 lata nie wolno było mówić o tym cierpieniu. Dopiero od 1988 roku głos Sybiraków mógł oficjalnie wybrzmieć. Wspomniał też o ogromnej roli szkół imienia Sybiraków,które aktywnie pielęgnują pamięć o zesłaniach. We Wrocławiu szczególnie wyróżnia się **Szkoła Podstawowa nr 71**,która na co dzień realizuje misję edukacyjną związaną z historią Sybiraków.

Następnie głos zabrała pani **Anna Żabska**,pan **Paweł Garncarz**,pan **Kamil Dworaczek** oraz pani **Ewa Skrzywanek.** Wystąpienia nawiązywały do tragicznej rocznicy i kultywowania pamięci zwłaszcza wśród młodego pokolenia Polaków.

Po przemówieniach nastąpiła dekoracja odznaczeniami i tak:

Szef Urzędu ds Kombatantów i Osób Represjonowanych Pan minister **Lech Parell** nadał medal „**PRO PATRIA”** pani **Lidii Gustaw i pani Halinie Żak**

Medal wręczyła pani Anna Żabska Wojewoda Dolnośląska w asyście pana **Ryszarda Janosza** Prezesa Oddziału Związku Sybiraków we Wrocławiu.

Na wniosek Komisji Odznaczeń i Wyróżnień Zarządu Głównego Związku Sybiraków wyróżnieni zostali **:Honorową Odznaką Sybiraka**- pan **Janusz Malik**,a **Złotą Odznaką** za Zasługi dla Związku Sybiraków-**pani Irena Proszowska**. Odznaczenia wręczył prezes **Ryszard Janosz.**

Po odznaczeniach nastąpiła modlitwa ekumeniczna za Sybiraków,którą poprowadził ks prof. **Franciszek Głód.**

Następnym punktem uroczystości było odczytanie **Apelu Pamięci** w hołdzie obrońcom Ojczyzny w 1939 roku oraz upamiętnienia cierpień i śmierci tysięcy mieszkańców **Kresów Wschodnich.**

Salwa Honorowa ku Ich czci została oddana po komendzie oficera czytającego Apel.

Następnie poszczególne delegacje kolejno złożyły wieńce i wiązanki kwiatów pod pomnikiem**„Zesłańcom Sybiru”**

Na zakończenie odtworzono i odśpiewano **Hymn Sybiraków**,po czym nastąpiły podziękowania i zakończenie Uroczystości.

Na uczestników w „Ciuchci”czekała pyszna wojskowa grochówka

Opracowała Nijola Stankiewicz-Latosik wrzesień 2025